

Dorog és környéke iparosai, vállalkozói a gazdaság szolgálatában, 1923-2018

Egy emlékkönyv értékét a tartalom adja – mondják a bibliofilek, vagy legalábbis közülük azok, akik nem a kulcsínt rangsorolják az első helyre. (Igaz, a kulcsínt is van jelentősége, ha dísz tárgyként tekintünk a könyvre.)

E mostani azonban más: egy kistáj hazai (egykor jelentős ipari térség) mai gazdasága egy szegmensét, az iparosok, vállalkozók munkáját, az általuk teremtett értékeket mutatja be. A keretük: a Dorogi Ipartestület, amely nem csak összefogja őket, hanem menedzseli, támogatja és ösztönzi őket arra, ami napjainkban is erőt ad számukra, ami a múltat, a jelent és a jövőt összekötő régi szlogenjük: „Isten áldja a tisztas ipart!”.

De mindaz, amit elértek, nem csak a múlt hagyományainak tovább örökléséről és a mai viszonyokhoz adaptált kitaratásról, munkakész-ségről, az iparosoktól elvárt becsületesen végzett szakmunkáról szól, hanem egy olyan összetartó, bár az évtizedek során változó tagságú ipartestületről, amelynek a mindenkor vezetői, jelenleg Szűcs György elnök, akik képesek voltak a múltban és a jelenben is felmutatni azt a kisiparos lelkeletet, amellyel nem csak a személyes, hanem a közösségi boldogulás számos értékét teremtették és teremtik meg.

Szűcs György írja a kötet bevezetőjében: „...emlékkönyvünktől azt reméljük, hogy ösztönzőleg hat a vállalkozások ifjú nemzedékére, arra, hogy ilyen nagy múltú gazdaságot segítő érdekképviselet nem tűnhet el nyomtalanul, a benne rejlő lehetőség ma is adott a mai modernkori eszközökkel maguk, családjuk, közösségük boldogulásának, fejlesztésére, összefogására, a vállalkozók gyarapodására... Szándékunk az önkormányzatok és a helyi vállalkozók kapcsolatát e kiadvánnyal is erősíteni. Hiszen a gazdasági élet meghatározó szereplői az adott település formálói, alakítói is egyben.”

A könyv első részében rövid összefoglalás olvasható a hazai iparszervezet kialakulása kezdetétől a céhrendszeren át az ipartestületek létrejöttéig. Külön is részletező az 1884 és 1945 közötti időszak ipartestület-története bemutatása,

amelyen bár néhány évtizedre túllépett a történelem, ám a rendszerváltás után ismét felvirágzott. A földrajzi térség a dorogiak számára meghatározó: az egykori Esztergom vármegye iparossága munkájával a hazai élvonalba tartozott nem csak a felsorolt adatokat tekintve, hanem ez az akkori alkotásaik mai jelenlétével is lemérhető. (Épületek és gépek, különböző használati eszközök stb., amely utóbbiak nem csak múzeumokban tekinthetők meg, hanem jelen vannak velünk léptenyomon az utcákon, tereken, intézményekben, műhelyekben, háztartásokban.)

A Dorog és Vidéke Ipartestület 1923 és 1948 közötti sikertörténete bár már szintén történeti múlt, azonban erre alapozódott a későbbi, az újjalakulás, ami a térség nagyipara visszaszorulása (részben egyes ágazatai megszűnése) után nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy e térség ne veszítse el a gazdasági erejét, azt a lehetőséget, hogy az itt élők iparral történő foglalkozásukkal Dorogot és környékét ismét a gazdaság élvonalába emeljék.

A könyvben részletes adattár található arról, hogy 1945 előtt az Ipartestület vonzáskörébe tartozó településeken kik és milyen iparral foglalkoztak. Az országban másutt aligha volt olyan kisipari munka, amely itt nem lett volna megtalálható. Ezt nem csak a természeti és az épített környezet adottságai eredménye volt, hanem annak a gazdasági szakember-erőforrásnak is, amely kvalifikált felkészültségével a tisztas ipar által történő szolgáltatást tartotta szem előtt.

Részletes, adatokkal gazdag az a rész, amely az 1948 és 1990 közötti működést mutatja be, akkortól, amikor megszűnt a Dorog és Vidéke Ipartestület és megalakult a KIOSZ (a Kisiparosok Országos Szabadszakszervezete). Hosszú a névsora azoknak, akik ebben az időszakban, vagy egy részében kisiparral foglalkoztak. A régi hagyományok ébren tartására, a közösségük összetartására utal az, hogy gondoskodtak a segítségre szoruló iparos társakról és családjukról. A korra jellemzően sok társadalmi munkában vettek részt: óvodákat, iskolákat, szociális otthonokat

újítottak fel, s ezzel járultak hozzá a szűkebb környezetük lakosai életkörülményei javulásához. Folyamatosan közreműködtek a tanoncoktatásban – ez is régi hagyománya volt a kisiparosok közösségének.

1990-ben alakult meg a Dorogi Ipartestület, amelynek Szűcs György a társadalmi funkciójú tükára lett, aki 1990-től 2012-ig az Ipartestületek Országos Szövetsége elnöke volt, és napjainkban 1999-től az Országos Fémipari Ipartestület és 2008-tól a Dorogi Ipartestület elnöke, a kiadványaik összeállítója és menedzsere.

Az utóbbi évtizedek már más politikai és gazdasági környezetet biztosítottak, és napjainkban már széles körű lehetőség adnak a kisvállalkozóknak arra, hogy a tehetségükkel, a szorgalmukkal, hazai és nemzetközi kapcsolataikkal kivigyék a részüket a hazai GDP növelésében. Erről szól az a fejezet, amely az utóbbi másfél évtized eredményeit sorolja fel.

A kötet utolsó részében a Dorogi Ipartestület bemutatását tartalmazza: a rövid történeti áttekintés mellett a tisztségviselők névsorával, majd az egyéni cégek, vállalkozók bemutatásával zárul a könyv. E rész akár reklám is lehetne a tevékenységek felsorolásával: nem csak változatos ez a bemutatkozás, hanem felmutatja azt a minőséget is, amely sajátja az e térségben működő, az egykori iparos-utódok mai képviselőinek.

E kötet azonban nem csak lokális, a térség lakói, iparosai, más piaci szereplők, hanem a helyi önkormányzatok, a különböző gazdasági-pénzügyi döntéshozók számára is értékes tájékoztatósi lehetőséget ad. Követendő példa is lehet arra, hogy így kell ápolni a múltat, és erre alapozva kell és lehet megteremteni a ma egyre jobban fellendülőben lévő kis- és középvállalkozások társadalmi megbecsültségét.

(Dorog és környéke iparosai, vállalkozói a gazdaság szolgálatában, 1923-2018. Dorogi Ipartestület, Szűcs György elnök, Dorog, 2018.)

TÖLGYESI JÓZSEF

